

Exam. Code : 214804

Subject Code : 4442

M.A Music (Instrumental) 4th Semester

ESSAYS ON INDIAN MUSIC AND RESEARCH IN
MUSIC

Paper—XIV

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—75

Answer Question no. 1 and any **four** from the rest :

1. Answer the following :

- (a) What is the meaning of research ?
- (b) Give an example of Analytical research.
- (c) What is synopsis ?
- (d) What are research tools ?
- (e) Give an example of historical research.
- (f) What is the main purpose of literature review for doing research ? Write any two points.
- (g) What do you mean by Bibliography ?
- (h) Write down two qualities of good researcher.
- (i) Write the names of two methods of data collection.
- (j) What is the 'Area of study' in a research design ?
- (k) Write two problems in music research.
- (l) What is Plagiarism ?
- (m) Give one example of Interdisciplinary research.
- (n) What is the main relation between Music and Physics?
- (o) What are the criteria of a researcher to select a research topic ? 15×1=15

2. Describe the different types of research. 15
3. Discuss about the important elements of research design. 15
4. Explain Interdisciplinary research in the context of music, with example. 15
5. Write a short essay on 'Music and Mass Media'. 15
6. Explain the pre requirement of selection of a research topic. 15
7. Write in brief the inter relationship between 'Music and Physics'. 15

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :
  - (ੳ) ਖੋਜ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
  - (ਅ) ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਖੋਜ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
  - (ੲ) ਸਿਨੋਪਿਸਸ (Synopsis) ਕੀ ਹੈ ?
  - (ਸ) ਖੋਜ ਦੇ ਉਪਕਰਨ ਕੀ ਹਨ ?
  - (ਹ) ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
  - (ਕ) ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਹਿਤਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ? ਕੋਈ ਦੋ ਬਿੰਦੂ ਲਿਖੋ।
  - (ਖ) ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
  - (ਗ) ਚੰਗੇ ਖੋਜਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
  - (ਘ) ਡਾਟਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
  - (ਙ) ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਖੇਤਰ' ਕੀ ਹੈ ?

- (ਚ) ਸੰਗੀਤ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ਛ) ਸਾਹਿਤਕ ਚੋਰੀ ਕੀ ਹੈ ?
- (ਜ) ਇੰਟਰਡਿਸਿਪਲੀਨਰੀ ਖੋਜ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- (ਝ) ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (ਞ) ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ ? 15×1=15
2. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 15
3. ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
4. ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਖੋਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
5. 'ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਘੂ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 15
6. ਇੱਕ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
7. 'ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕੀ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 15

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਂ ਐਰ ਕੋਓਂ ਭੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਭਾਕੀ ਭਚੇ ਹੂਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕਰੇਂ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਉਤਰ ਦੇਂ :
- (ਕ) ਸ਼ੋਘ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (ਖ) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਨੁਸੰਘਾਨ ਕਾ ਏਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀਯੋ।
- (ਗ) ਸਿਨੋਪਸਿਸ ਕਯਾ ਹੈ ?

- (घ) अनुसंधान के उपकरण क्या हैं ?
- (ङ) ऐतिहासिक शोध का एक उदाहरण दीजिए।
- (च) शोध करने के लिए साहित्य समीक्षा का मुख्य उद्देश्य क्या है ? कोई भी दो बिंदु लिखिए।
- (छ) ग्रंथ सूची से आपका क्या अभिप्राय है ?
- (ज) अच्छे शोधकर्ता के दो गुणों को लिखिए।
- (झ) डेटा संग्रह के दो तरीकों के नाम लिखिए।
- (ञ) एक शोध डिजाइन में 'अध्ययन का क्षेत्र' क्या है ?
- (ट) संगीत अनुसंधान की दो समस्याएं लिखिए।
- (ठ) साहित्यिक चोरी क्या है ?
- (ड) अंत-विषय अनुसंधान का एक उदाहरण दें।
- (ढ) संगीत और भौतिकी के बीच मुख्य संबंध क्या हैं ?
- (ण) एक शोध विषय का चयन करने के लिए एक शोधकर्ता के मानदंड क्या हैं ? 15×1=15
2. विभिन्न प्रकार के अनुसंधानों का वर्णन करें। 15
3. अनुसंधान डिजाइन के महत्वपूर्ण तत्वों के बारे में चर्चा करें। 15
4. उदाहरण के साथ, संगीत के संदर्भ में अंत-विषय अनुसंधान की व्याख्या करें। 15
5. 'संगीत और मास मीडिया' पर एक लघु निबंध लिखें। 15
6. किसी शोध विषय के चयन की पूर्व आवश्यकता बताइए। 15
7. 'संगीत और भौतिकी' के बीच के अंतर संबंधों को संक्षेप में लिखें। 15